

ΑΠΟΨΗ

Όταν κλείνει ένα σχολείο...

ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΑΧΠΕΚΙΔΗ *

Στα δύο έγγραφα που έχει αποστείλει πρόσφατα το υπουργείο Παιδείας, το ένα προς τις Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (αρ. 11136/Δ4 27-1-2011) και το άλλο προς τους κατά τόπους δημάρχους (αρ. 137/28.1.2011), αναφέρεται σε «συνενώσεις-ιδρύσεις δημόσιων σχολείων» με την πρόθεση να πραγματοποιηθούν «προς το συμφέρον του μαθητή με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης εκπαίδευσης».

Προκειμένου λοιπόν να ικανοποιήσουν τις προθέσεις του ΥΠΔΜκΘ, τόσο οι διευθυντές των Διευθύνσεων Εκπαίδευσης όσο και οι δήμαρχοι καταθέτουν προτάσεις που αναφέρονται μόνο σε συνενώσεις, και όχι σε ιδρύσεις νέων σχολείων. Σε πολλές μάλιστα περιπτώσεις προτείνονται ακόμη και καταργήσεις σχολείων (και μάλιστα σε τέτοια έκταση, που κινδυνεύουν να κλείσουν τα μισά από τα σχολεία που λειτουργούν σήμερα), χωρίς να λαμβάνεται καμία πρόνοια για τις τρομακτικές επιπτώσεις αυτής της ενέργειας τόσο στους μαθητές που φοιτούν όσο και στους εκπαιδευτικούς που υπηρετούν στα σχολεία αυτά.

Και για να γίνω πιο σαφής:

Α) Κατάργηση σχολείων, ως όρος και μόνον -σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο- σημαίνει και αυτόματη κατάργηση των οργανικών θέσεων εργασίας όλων των εκπαιδευτικών που υπηρετούν στα σχολεία αυτά. Δηλαδή, εκατοντάδες εκπαιδευτικοί θα βρεθούν ξαφνικά στον δρόμο. Επομένως ο όρος (χαρακτηρισμός) «κατάργηση» είναι απαράδεκτος και σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να χρησιμοποιείται.

Β) Συνενώσεις ή συγχωνεύσεις σχολείων σημαίνει ότι από τα δύο ή τρία σχολεία της ίδιας βαθμίδας (δύο γυμνάσια ή τρία δημοτικά ή ΕΠΑΛ ή ΕΠΑΣ) που λειτουργούν στον ίδιο δήμο, θα μεταφερθούν όλοι οι μαθητές στο ένα από αυτά, το οποίο και θα συνεχίσει να λειτουργεί, ενώ τα άλλα θα κλείσουν. Ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, άγνωστη παραμένει η τύχη των εκπαιδευτικών που εργάζονταν στα σχολεία που θα κλείσουν.

Οι συνενώσεις σχολείων θα έχουν ως αποτέλεσμα:

Την κατάργηση του σχολείου της γειτονιάς.

Τη δημιουργία λίγων και τεράστιων σχολικών συγκροτημάτων για κάθε βαθμίδα.

Τη διαμόρφωση πληθωρικών τμημάτων με 30 μαθητές.

Την υποχρέωση σε καθημερινές μετακινήσεις τεράστιου αριθμού μαθητών και εκπαιδευτικών.

Τη διάλυση της οικογενειακής συνοχής και την ανατροπή των οικογενειακών προγραμματισμών.

Τη δημιουργία κλίματος ανασφάλειας σε γονείς και εκπαιδευτικούς.

Κατάργηση του σχολείου της γειτονιάς σημαίνει ότι οι μαθητές μετακινούνται σε ένα απομακρυσμένο σχολείο, ξένο προς αυτούς, και στριμώχνονται σε μια αίθουσα μαζί με άλλους ξένους μαθητές από άλλα σχολεία, για να δημιουργήσουν πολυπληθή τμήματα των 27 ή 30 ατόμων.

Η δημιουργία τεράστιων σχολικών συγκροτημάτων στα πρότυπα του «γνωστού» συγκροτήματος στην Αθήνα επηρεάζει άμεσα την ψυχολογία των μαθητών, προκαλεί δυσαρέσκεια και αποστροφή για το σχολείο, αυξάνει τον χρόνο προσαρμογής στο νέο περιβάλλον, δυσχεραίνει και επιβραδύνει τη διαδικασία μάθησης και δημιουργεί συνθήκες όπου ο μαθητής αποξενώνεται από την προσωπικότητα του, χάνεται στο πλήθος και μετατρέπεται σε μάζα. Η αποξένωση αυτή του μαθητή, καθώς και η αδυναμία αποτελεσματικού ελέγχου και διοίκησης ενός τόσο μεγάλου και

χαοτικού συγκροτήματος, αποτελούν τις ιδανικές συνθήκες ανάπτυξης κάθε είδους αντικοινωνικής συμπεριφοράς, όπως έχουν καταδείξει πλήθος παιδαγωγικών μελετών.

Η ανασφάλεια, παράλληλα, στην εργασία των εκπαιδευτικών δημιουργεί εργαζομένους - ομήρους, εργαζομένους χωρίς καμία σταθερότητα στη δουλειά και τη ζωή τους. Εάν αυτό συνδυαστεί με την έλλειψη κονδυλίων, την κακή οργανωτική και διοικητική δομή του σχολείου, την έλλειψη σεβασμού, την απαξίωση του έργου του εκπαιδευτικού και της προσφοράς του στο κοινωνικό σύνολο, την έλλειψη ευκαιριών για επιμόρφωση, την αύξηση του αριθμού των μαθητών χωρίς όμως την απαιτούμενη υποδομή στα σχολεία, προκαλεί (σύμφωνα με μελέτες) επιπλέον αγγογόνους καταστάσεις που επηρεάζουν την ψυχική και σωματική υγεία των εκπαιδευτικών και -κατά συνέπεια- την αποδοτικότητα στη δουλειά τους.

Το γεγονός αυτό, σε συνάρτηση με τον κοινωνικό και παιδαγωγικό ρόλο τους, έχει επιπτώσεις σε ολόκληρο το περιβάλλον του σχολείου και στο ευρύτερο κοινωνικό σύνολο.

Από τα παραπάνω προκύπτει το συμπέρασμα ότι τα κίνητρα των συνενώσεων-συγχωνεύσεων των σχολείων:

Δεν είναι παιδαγωγικά.

Δεν είναι προς το συμφέρον του μαθητή.

Δεν έχουν στόχο την ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης.

Αντίθετα, είναι κίνητρα καθαρώς οικονομικά, που κινούνται στο πλαίσιο των περικοπών των δημόσιων δαπανών για την παιδεία.

Κλείνουν τα δημόσια σχολεία προκειμένου να απαλλαχτούν από

το κόστος λειτουργίας τους, με άμεση μετακύλιση του κόστους στις οικογένειες των μαθητών.

Επιχειρούν να δημιουργήσουν ένα φτηνό και υποβαθμισμένο δημόσιο σχολείο, ανίκανο να ανταποκριθεί στις ανάγκες της κοινωνίας.

Είναι βέβαιο ότι, όταν το δημόσιο σχολείο δεν παρέχει την απαιτούμενη γνώση στους μαθητές του, τότε αναγκάζονται οι γονείς (η

οικογένεια) να την αναζητήσουν στα ιδιωτικά σχολεία ή στα φροντιστήρια.

Ποιο είναι, λοιπόν, το πραγματικό οικονομικό όφελος της κοινωνίας, όταν η περαιτέρω υποβάθμιση του δημόσιου σχολείου οδηγεί μαθηματικά στην καταξίωση της παραπαιδείας;

Είναι προτιμότερο να επιβαρύνουμε την οικογένεια με περαιτέρω έξοδα φροντιστηρίων ή να αναβαθμίσουμε το ήδη υφιστάμενο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα και να κάνουμε οικονομία από τα έξοδα για φροντιστές;

Ως εκπαιδευτικοί, αλλά και ως γονείς, πιστεύουμε ότι η λογική των συνενώσεων-κα-ταργήσεων σχολείων δεν προάγει ούτε το πραγματικό συμφέρον της κοινωνίας, ούτε το συμφέρον του δημόσιου σχολείου, ούτε τη μόρφωση των παιδιών μας. Αντίθετα, αντιμετωπίζει τον ευαίσθητο χώρο της παιδείας με καθαρά οικονομικά κριτήρια, αδιαφορώντας για τις συνέπειες που έχει στην εκπαιδευτική διαδικασία, στο μέλλον των παιδιών μας και στο κοινωνικό σύνολο.

* Πρόεδρος της Α' Ένωσης
Λειτουργών Τεχνικής - Επαγγελματικής
Εκπαίδευσης Θεσσαλονίκης

Λόγω ελείψεως χώρου η επιστολή δεν δημοσιεύτηκε ολόκληρη.